

Reggeli Ujság

Novlszad, 1940 Január 15, hétfő

Ujság - Szerkesztő
ANDRÉE DEZSŐ

21. évfolyam 14. szám

Őfelsége Pavle régensherceg és Olga hercegnő Zágrebbe utazott

Cvetkovics miniszterelnök is Őfelségeik kíséretében van Zágreb örüsi ünnepélyességgel fogadta a magas vendégeket

Beogradból jelenti az Avazai Őfelsége Pavle régensherceg és Olga királyi hercegnő vasárnap hivatalos látogatásra Zágrebbe utazott. A hercegi pár rövid időt tölt Zágrebben.

Őfelségeik kíséretében van Cvetkovics Dragisa miniszterelnök, Antics Milán udvari miniszter, Lozavics Olga, Őfelsége Olga hercegnő udvari hölgye, Krisztics Nikola hadosztálytábornok, Őfelsége a király főhadsegéde, továbbá Barjakarovic Pavle dandártábornok és Klajics Dragan tüzérezredes, Őfelsége a királyi szárnysegédei, Ajdarics Marko lovassági őrnagy és Kulundzics Anton elsőosztályú mérnökkapitány, Őfelsége a királyi őrszemélyzet, végül dr. Milenovic Alekszandar és dr. Jovanovic Volislav, az udvari kancellária titkárai.

ZÁGREB NAGY ÜNNEPE

Zágrebből jelenti: Nagyszabású, fontos ünnepségek színhelye lesz a most következő napokban a horvát főváros. Őfelsége Pavle régensherceg és Olga hercegnő hivatalos zágrebi látogatását külsőségeiben is impozáns és nagyszabású ünnepségekkel teszi emlékeztetéssé Zágreb és az egész horvát nép. Az előkészületekből nemcsak a hivatalos körök, de a horvát főváros egész lakossága kiveszi a részét, s napokon át díszítették a város tereit és utcáit, hogy méltó díszes keretűl szolgáljanak a nagyszabású eseménynek.

A díszítésben a legnagyobb pompát természetesen azok az utvonalakon fejtették ki, amelyeken a fenséges pár az állomástól történő díszes bevonulása során elhalad

A vasútállomás épületét zászlódiszbe öltöztették, délszaki növények jelzik az utat, amelyen a különvonat utasai a vonatból való kiszárlásuk után elhaladnak. A horvát főváros nagyobb tereit és nevezetesebb épületeit az esti órákban reflektorokkal, neonszövevekkel világítják meg, s Zágreb valóban impozáns képet nyújt.

Zágrebben szombaton falragaszokon felhívások jelentek meg, melyekben úgy a hatóságok, mint a politikai, társadalmi és nemzeti egyesületek értesítik a lakosságot a nagyszabású eseményről, utasításokat és tájékoztatást adnak az ünnepségek rendjéről és a lakosság magatartásáról.

ÜNNEPSÉGEK UTKÖZBEN

Ugyancsak Zágrebből jelenti, hogy nemcsak a horvát fővárosban, de egész Horvátországban nagyszabású előkészületek folytak Őfelsége Pavle régensherceg és Olga hercegnő ünnepélyes fogadtatására. Amerre a fenséges vendégek vonata elhaladt mindenütt fellobogózták az állomásokat, a lakosság nagyszabású gyűlést rendezett az állomások körül és lelkesen ünnepelte a magas vendégeket.

A különvonat utja így az ünnepségek szakadatlan sorozata volt, bevezetője annak a nagyszabású manifesztációnak, amelyel Zágreb város lakossága a fenséges párt fogadta.

A ZÁGREBI FOGADTATÁS

A sorozatos ünnepségek egyik kiemelkedő eseményének szánták a fenséges pár zágrebi fogadtatását, s a kormánynak csaknem valamennyi tagja a horvát fővárosba érkezett, hogy részvegyen a vasútállomáson történő díszes fogadtatáson. Megjelent az állomáson dr. Macsek Vlatko a kormány alelnöke, Subasics Iván horvát bán, Sztaresevics Mate Zágreb városelnöke, azonkívül a katonai és polgári előkelőségek hatalmas tömege.

A fogadtatás előre megállapított programja szerint a vonatról le szálló fenséges párt dr. Macsek Vlatko, a kormány alelnöke üdvözlő beszéddel, majd Subasics bán és Sztaresevics városelnök. A beszédek elhangzása után a vendégek négytöbbször hirtőba ünek, s az autókban elhaladó kísérek menet-

nek élén, a felsővárosba haladnak.

A Szent Márk templom előtt Sztjepinac Alojz zágrebi érsek fogadja a hercegi párt, s ugyanakkor a templomban ünnepélyes Te Deumot mondanak. Az egyházi szertartás után a fenséges vendégek a bán palotába haladnak, ott Subasics bán ünnepi vacsorát rendez tiszteletükre. A vacsorára a zágrebi előkelőségek mintegy ötven tagja hivatalos.

A ZÁGREBI TARTÓZKODÁS PROGRAMJA

Mint hivatalos helyről közlik, a hercegi pár néhány napot tölt a horvát fővárosban, s a vendéglátó Zágreb vezetősége méltó programot állított össze erre a néhány napra. Ma, hétfőn a fenséges pár Zágreb néhány kulturális intézményét szemlél meg, azonkívül a muzeumokat. Délután 4 órakor nagyszabású fogadás lesz a bán palotában,

amelyre többszáz résztvevő kapott meghívást. Ez alkalommal tisztelegnek a hercegi pár előtt Zágreb és az egész Horvát Bánság politikai, kulturális és gazdasági életének vezetői. Este fél 8 órai kezdettel díszelőadás lesz a zágrebi színházban a fenséges vendégek tiszteletére.

Kedden este 9 órai kezdettel a zágrebi téli segélyakció vezetősége nagyszabású bálát rendez a magas vendégek tiszteletére az Esplanade szálló termeiben. Erre a bálra is többszáz hivatalos a zágrebi előkelőségek közül.

A horvát sajtó a legnagyobb öröm és lelkesedés hangján ír Őfelsége Pavle régensherceg és Olga hercegnő zágrebi látogatásáról. A lapok egyértelműen felszólítják Zágreb lakosságát, hogy kövessen el mindent a vendéglátás ünnepélyessé tételére, hogy ezzel is kifejezzék a szeretetet és ragaszkodást, amellyel a horvát főváros és az egész Horvát Bánság népe a fenséges hercegi pár iránt viseltetik.

A Horvát Bánság közlekedési osztálya Őfelsége Pavle régensherceg és Olga hercegnő zágrebi látogatásának idejére hatályon kívül helyezte a benzinfogyasztás korlátozására vonatkozó rendeletet és megengedte, hogy a magánautók a látogatás napjain szabadon közlekedhessenek.

Lemondott a japán kormány

Katonai kormány alakul

Tokióból jelenti: Abe tábornok japán miniszterelnök tegnap délelőtt megjelent a császári palotában és benyújtotta a kormány lemondását.

A lemondással kapcsolatban a japán hadsereg több vezető tábornoka rendkívüli értekezletet tartott és elhatározta, hogy felfüggesztik azt a tilalmat, amely szerint tényleges szolgálatban álló tábornok nem vállalhat miniszterelnöki tisztséget.

A határozat következtében bizonyosra veszik, hogy Hata tábornok kap megbízást az új japán kormány megalakítására.

Németország nem közvetít Szovjetország és Finnország között

Norvégia sürgeti a békekötést

A Stefani iroda jelenti Rómából: Az angol és a francia sajtó a napokban azt a híresztelést röpitette világgá, hogy Németország felajánlotta közvetítő szolgálatát, a finn-szovjet viszály békés elintézésére. Ezt a híresztelést — mondja a Stefani jelentése — egyáltalán nem erősítették meg a közvetlen érdekelte országokban, s így a hír valószínűleg teljesen alaptalan.

Megfelel azonban a valóságnak az a hír, hogy a norvég sajtó erőteljes mozgalmat indított, a finn-szovjet orosz béke megkötése érdekében. A békekötés egyik feltétele lenne a karéliai övezet egy darabjának a szovjet részére történő átengedése, amit a szovjet kormány már a háboru kitörése előtt is követelt.

Newyorkból jelenti, hogy az amerikai finn segélybizottság legutóbb smét százezer dollárról szóló csekket küldött Finnországnak. Amerikából eddig összesen hat százezer dollárt küldtek Finnország védelmi harcának megsegítésére.

Megerősítik a belga hadsereget

Brüsszelből jelenti, hogy a belga katonai hatóságok elrendelték a hadsereg részleges megerősítését. A szabadságon lévő katonákat behívták csapatállásokhoz.

Róma tanácsokat adott Bukarestnek a magyar-román viszály rendezése ügyében

„El a kézzel Erdélyről!” — mondotta magyarnyelvű adásában a toulousei rádió
A finnek ismét bekerítéssel fenyegetnek két szovjet hadosztályt

Londonból jelentik: A londoni diplomáciai körök megbeszéléseinek legfontosabb tárgyát még mindig a velencei találkozó utóhangjait alkotják. Londonban rendkívüli érdeklődéssel tekintenek a különböző balkáni értekezletre. Londonban azon a nézetet tartják, hogy a Balkán-értekezlet Olaszország bevonásával jelentős lépést jelenthet a délkelet-európai államok kapcsolatainak újjászervezése terén. Angol hivatalos körökben jóindulatú érdeklődéssel kísérik a magyar és az olasz külpolitikának azt a törekvését, hogy Délkelet-Európát elszigeteljék a háborútól és minden alkalmat felhasználjanak annak hangsúlyozására, hogy az angol és az olasz külpolitika között ebben a tekintetben teljes az egyetértés. Ugyancsak jóakarattal találkoztak Londonban Olaszországnak az a törekvése, amely a délkelet-európai feszültség enyhítésére irányul. Olaszország — mondják Londonban — ennek a feladatnak elvégzésére, mint semleges nagyhatalom, különösen alkalmas. Anglia, mint hadviselő hatalom ezidő szerint nem tehet kezdeményező lépést a semleges államok kapcsolatainak tekintetében, mert minden ilyen lépése kérdésessé tehetné egyik vagy másik állam semlegességét.

RÓMA NEM AZ ANGOL ÉRDEKEK ELŐVÉDJE

Az angol álláspontot világosan visszatükrözi a Yorkshire Post vezércikke. A lap annak a reményének ad kifejezést, hogy a velencei találkozó eredményei a balkán ér-

tekezleten is éreztetik hatásukat, majd így folytatja:

— Olaszország törekvéseit két irányúnak. Egyrészt ki akarja küszöbölni a balkán államok közötti ellentéteket, másrészt pedig a magyar függetlenség veszélyeztetése esetén katonailag támogatja Magyarországot. Angliának azonban nem szabad abban az ábrándban ringatnia magát, hogy Olaszország az angol előőrs szerepét vállalja Délkelet-Európában. Mussolini sohasem lesz az angol érdekek elővédje és döntéseit mindig azok a szempontok irányítják, amelyeket nézete szerint Olaszország érdeke megkövetel. Olaszország katolikus népét természetesen undorral töltötte el, ha a szovjet tovább nyomulna előre a Földközi tenger felé.

MAGYARORSZÁG TÖRELEMMEK REMÉL

Berlinből jelentik: Az Essener Nationalzeitung »Magyarország türelemmel remél« cím alatt foglalkozik a délkelet-európai helyzettel a velencei megbeszélések után. A lap részletesen idézi a magyar és olasz lapjelentéseket és rámutat arra, hogy Olaszország nem közvetített Románia és Magyarország között, csupán jó tanácsokat adott, amelyeket nem annyira Magyarország, mint inkább Románia címére szöveget. A lap az olasz sajtó felfogását a következőkben foglalja össze:

Olaszország és Magyarország, fegyveres erőikre támaszkodva, őszinte és szoros együttműködés, bizalommal tekintenek a jövőbe.

A francia rádió Olaszország érdemeiről

Párisból jelentik: A toulousei rádió legutóbbi magyarnyelvű adásában többek között ezeket mondotta:

— Tekintet nélkül minden világnézet ellentétére, el kell ismerünk, hogy Olaszország hervadhatatlan érdemeket szerzett, amikor

Erről a helyről már két ízben is azt mondtuk: »El a kézzel Erdélyről!« és most harmadszor is határozottan és harsányan sméltük: »El a kézzel Erdélyről!«, különösen, ha annak az igazító munkának eredményeit és céljait tekintjük, amellyel a mai súlyos időkben Magyarország szentesített igényeit egyéni akciókkal igyekeznek megzavarni.

A francia állomás bemondója ezután hangsúlyozta, hogy Magyarország minden igaz és meggyőződéses barátja szívből kívánja, hogy az a nép, amely előkelő és uri magatartásával a legveszedelmesebb időkben a népek tisztelét és megbecsülését vívta ki, hű maradjon önmagához és a közös vesztély órájában tanusítson tartózkodást azzal a problémával szemben, amelynek megoldását kívánja. Nem lehet vitás, hogy a magyar népnek van a népek szabad ítélőszékétől követelni valója.

A toulousei rádió magyarnyelvű

sikerült áthidalnia a különböző dunai és balkán-népek között tátongó szakadékokat. E népek kibékülése természetesen Olaszországnak is érdeke, de tisztában kell lennünk azzal, hogy ez az eljárás csak a valóban józan realpolitikának köszönhető.

adását azzal fejezte be, hogy a történelmi hivatásában bizó magyarság méltóságtejes önbizalommal várja azt a pillanatot, amikor egykori ellenfele vel szemben — a józan és igazságos megállapodás alapján — megtalálja a megegyezés és saját igazságának útját.

AZ ORDRE KÜLVÖLEMÉNYE

Rómából jelentik: A Popolo di Roma párisi tudósítója szerint francia körökben egyáltalán nem osztják az Ordre felfogását, amely szerint a magyar revíziós követel-

lések teljességgel elfogadhatatlanok. Nem szabad elfelejteni — írja az olasz tudósító — hogy az Ordre részvényeinek egy része Stelian Popescu kezében van, ami mindent megmagyaráz. A hivatalos francia körök felfogása ma az, hogy Magyarországtól nem lehet

azt várni, hogy lemondjon nemzeti törekvéseiről. Hangsúlyozzák francia hivatalos helyen azt is, hogy örömmel üdvözölnék az olasz diplomácia minden fellépését, amely a magyar-román ellentét megoldására irányul.

Frick a végsőkig való háborúról

Berlinből jelentik: Hitler kancellár régi bajtársai az idén is üszszegyültek, hogy megemlékezzenek az 1933 január 15-i lippei választási győzelemről. Ez volt a bevezetője Hitler hatalomra jutásának. A gyűlésen Frick birodalmi miniszter mondott beszédet. Rámutatott arra, hogy Németország ma ismét súlyos külpolitikai döntés előtt áll, amely végül meghozza számára a győzelmet és ezzel biztosítja a tartós és igazságos békét. Németországnak sohasem voltak támadó szándékai Franciaországgal és Angliával szemben, ez a két hatalom azonban Németországnak Lengyelországgal támogatott viszályát ürügyül használta fel arra, hogy hadat üzenjen Németországnak. Hitler békejobbját elutasították, azzal a fenyegetéssel, hogy megsemmisítik Németországot és elfűntetik vezérét. Most aztán megkapja a két hatalom azt a végsőkig való háborút, amelyet akart. Anglia abban reménykedett, hogy éhhalálnak szolgáltatja ki a német népet, de rosszul számított. Az új münsteri békét, amelyet Anglia és Franciaország ismét Németországnak szánt, sohasem fogják megvalósítani.

Németországban a születési többlet 300.000-rei nagyobb, mint Angliában és Franciaországban együttvéve. Annak a népi erőnek alapján, amely az említett számban kifejezésre jut, Németország követelheti a világ javainak igazságos szétosztását és azt, hogy visszaadják gyarmatait. Németország ezt az igényét továbbra is fenntartja és most érvényre is juttatja. Ma azonban a szavak már nem használnak, hanem a fegyvereknek kell döntenet. Minden erőnket latbavetjük, hogy ezt a harcot olyan gyorsan befejezzük, amilyen gyorsan csak lehetséges. K tartásban és szívósságban senki sem fogja Németországot felülmúlni.

A FINN HARCTÉR HIREI

Helsinki-ből jelentik: A legújabb finn hadijelentés szerint a karéliei földszoroson nem történt újabb esemény. Az Ajtojoki ellen intézett szovjet támadást a finnek visszaverték. Az arcvonal különböző szakaszain több szovjet támadást meghiúsítottak és ennek során 12 harcikoszt és 3 gépkocsit zsákmányoltak. A finn parti őrök a Ladoga-tónál bombázták a szovjet csapatszallító hajóit.

A pénteki napon több, mint 400 szovjetrepülőgép jelent meg finn terület felett, jelentősebb károkat azonban nem okoztak. A finn vadászgépek és a légharító tüzérség ugyanis arra kényszerítette őket, hogy nagy magasságban, szerteszélve haladjanak. Helsinki-ben szombat délután két órától négyig légi riasztás volt. Röviddel a riasztás után bombák robbanását lehetett hallani. Az eddigi jelentések szerint a légi támadásnak két halálos áldozata és 20 sebesültje van.

Az angol haditudósítók egyhangzó jelentése szerint a szovjet-haderő jóformán minden rendelkezésre álló csapatot a Salla körüli csatában vet harcba. Az Evening Standard tudósítója lehetségesnek tartja, hogy a finnek — legutóbbi győzelmeik eredményét kihasználva — törbecsálják és körülfogják a sallai harctérre érkezett két új ellenséges hadosztályt és elvágyva összekötő vonalaikat, hatalmukba kerítik a kandalaxai fontos vasúti csomópontot.

TÜZÉRSÉGI HARC NYUGATON

Párisból jelentik: A szombat esti francia hadijelentés közli, hogy Bliés és a Rajna között élénk tüzérségi harc volt. A repülők mindkét oldalról tevékenykedtek.

Már nem elegánsak a francia férfiak

A párisi szabóparosok lapjában érdekes cikk foglalkozik a francia szabóparosság meglehetősen nehéz helyzetével és annak okaival. Kifejtik a cikk, hogy a francia férfiak túlnyomó többsége a múlt évben már nem rendelt új ruhát azzal az indoklással, hogy teljesen bizonytalan a nemzetközi helyzet. Már a háború kitörését megelőzően sokan úgy gondolkodtak, hogy minek rendeljenek új ruhát, mikor rövidesen ugy is az állam gondoskodik számukra öltözékről. A pesszimistábbak meg azt mondták, minek nekik az új ruha, ha rövidesen ugy is meg kell halniuk. A szabóparosok álláspontja azonban egészen más. Szerintük akármilyen komoly is a világ helyzete, a francia férfiaknak elegánsan kell öltözködniük, mert az elegáns ruha határozottan optimizmust ébreszt. Ez az optimizmus pedig azt is jelképezi, hogy a francia bizik országában a jövőjében.

„Asszonyom, nem táviratozná meg nekem kedves vonásait?”

Látogatás a budapesti képtávíróban

(Budapest, január). Nemrégiben nyitották meg a budapest—berlini vonalon a képtávíróforgalmat, azóta Rómán át is bekapcsolódtunk a nemzetközi képtávírozásba, nemsokára pedig

Beográddal vesszük fel a kapcsolatot.

Most folynak a próbaeladások. Ebből az alkalomból a postaigazgatóság engedélyével látogatást tettünk a főpostán, ahol a technikai csodák évtizedének egyelőre legfrisebb csodája: a képtávíró működik. Bizonyos, hogy ma még Budapesten egyáltalán nincsenek tisztában a képtávíró jelentőségével, ennek tulajdonítható, hogy hivatalosan mindezt eddig összesen három képet adtak el, azt is berlini fotóriporternek fizették, amikor a magyar—német válogatott futballmeccs volt.

**UJ CSODA
EGY IGÉNYTELEN ASZTALKÁN**

Tehnikusok számára Kolumbusz tojása a képtávíró elvi megoldása, laikusok azonban meg sem érthetik, hogy a tudományos elgondolásnak, a mérnöki zsenialitásnak és műszerkészítők kivételes produktívjának milyen szerencséje és szinte hihetetlen együttműködése teremtette meg ezt a készüléket, amely minden újdonsága ellenére annyira kiforrott már az alkotók fantáziájában, hogy szervesen illeszkedik bele a régi csodák birodalmába.

A képtávíró asztalkája külsőleg semiben nem különbözik azoktól a műszerektől, kapcsolótábláktól és egyéb rádiókészülékektől, amelyek sűrűn benépesítik a főposta harmadik emeleti nagy távirótermét.

Pedig ezen az igénytelen asztalán fantasztikumszámba menő esemény sorozat megy végbe, amikor a forgó hengerre ráerősítenek egy fényképet avégből, hogy azt közönséges telefondróton át Berlinbe vagy Rómába közvetítsék. Amint a készülék működésbe jön, átalakul a világ legfürgőbb fotóriporterévé.

A leadandó fénykép minden négyzetmilliméternyi területéről huszonnyolc apró, részletfotografiát készít,

ezt átalakítja villamosárammá, ezt az áramot bevezetjük a vezetékbe, a Berlinbe érkezett villamosáram lökéseket az ottani felvevőkészülék visszaalakítja pontoszerűen kicsiny fényképekké, ezeket a pontokat a fényérzékeny papírosra egymás mellé rakja és

tizenhárom perc alatt kialakítja pontosan azt a fényképet, amelyet itt, Budapesten adtak le. Tekintve, hogy a fényképek átlagos nagysága kétszáz négyzetcentiméter, a képtávíró teljesítménye nem csekélyebb munka, mint az, hogy a kép leadásához szükséges tizenhárom perc alatt kerek

egy millió fényképfelvételt készít,

ezt leadja és ugyanez idő alatt a drót tulsó végén fényképpé is formálja.

**A HANG BELERAJZOL
A KÉPBE, A KÉP BELERECSEG
A BESZÉDBE**

Ha csak egyetlen területen, még

hozzá olyan kis területen nézzük a villamosság működését, amilyen a képtávíró asztalkája, meg kell döbbenni az univerzális mindenfeleségen, amelyet ez a kis masina tud. Ugyanazon a dróton, ugyanazon a vonalon, ugyanazon a készüléken a budapesti képtávíró csak képet tud leadni kollégájának, hanem minden különösebb átalakítás nélkül nyugodtan

beszélget is vele,

amennyiben az adó- és vevőkészülékben levő mikrofonok és hangszórók a legisztabban közvetítik a hangot is. A legállandóbbnak vett valóságok elvesztik állandóságukat: hang és kép ugyanazzal az impulzussal száguld a dróton vagy a világűrön keresztül.

Ha képleadás közben belebeszélnek a mikrofonba, akkor ezt a kép úgy érzi meg, hogy lesz rajta egy két fekete vonal. Ezek a vonalak

a hang villamospépei.

De ha beszéd közben folyik a képtávírozás, akkor meg egy női arc valamely finom vonala úgy jelentkezik, mint rekedt recsegés. Valósággal bábeli az a zürzavar, amely az elektromos hullámok birodalmában összekeveri a valóságokról alkotott fogalmainkat és csak a mérnöki tudás bontja szét a hullámok káoszát ismét hangra, fényre, hőre és sugárzásokra.

**TÉRKÉP ÉS CSEKK
MINT KÉPTÁVIRAT**

A képtávírozás ma még meglehetősen drága mulatság: a posta adó- és vevőkészüléke több mint százhuszezer pengőbe került, éppen ezért

egy képleadásért harminc-negyven pengőt számítanak.

Németországban azonban vannak

Német iskolákat szerveznek a lengyel főkormányzóság egész területén

Berlinből jelentik: A német uralom alá került lengyel területnek arra a részére vonatkozóan, amelyet nem kebeleztek be a birodalomba, hanem főkormányzóságok alakítottak, még nem tisztázódott, hogy milyen is lesz államjogi helyzetük. A birodalmi kormány egyes intézkedései azonban arra mutatnak, hogy

a lengyel főkormányzóság kapcsolatai a birodalommal egészen mások lesznek, mint a cseh-morva protektorátuséi.

Ilyen intézkedés például az a legújabb rendelet, amely szerint a főkormányzóság egész területén német iskolákat kell szervezni.

Krakkóból érkező jelentések szerint a lengyel kormányzóság területén létesítendő német iskolák célja az, hogy »a lengyel területen

magánosoknak is vevőkészülékei; ha ilyen magáncímre adunk le képtávíratot, mindössze annyit kell fizetnünk, mintha tizenhárom percig telefonáltunk volna. Németországban, ahol a képtávírozás propagálására nagy tarifális kedvezmények vannak, kiadósabb dolog egy táviratot kézzel megírva kép gyanánt leadni, mint szavanként.

A képtávírozásnak rendkívül nagy jövője van, mert hiszen ez lehetővé teszi, hogy például

a rendőri körözéssel egyidőben megkapják a hatóságok a körözött egyén fényképét is.

Megvan a lehetőség arra, hogy térképeket és terveket közöljenek a villamosság sebességével: ez katonai szempontból fontos. Most folynak a nemzetközi tárgyalások arra vonatkozóan, hogy képtávíróval közvetítsenek csekket.

A tegnapi látogatás alkalmával dr. Vég János postaigazgató, György Béla főmérnök és Cserekyei Pál mérnök hozzájárulásával feladtunk egy fényképet, amelyet a telefondróton át Győrbe közvetítettek, majd Győrből ide vissza, Budapestre, ugyanabba a helyiségbe, ahol leadtuk a fényképet. Győrre és vissza az elektromos áram

egy millió apró kis fotografiát

szállított oda és vissza, hogy aztán itt Pesten összerakva a millió kis fényképet, kiadja az abszolút tökéletes és szemmel az eredeti fényképtől meg nem különböztethető kópiát.

A közönség szempontjából mindenesetre érdekes tudnivaló, hogy a táviratozandó képet a főposta földszintjén közönséges sürgönyblankettával éppen úgy lehet feladni, mint bármilyen táviratot. A magyar posta új technikai csodája tökéletesen illeszkedik bele az általános postai munkába.

Mondani sem kell, hogy hovatovább eljön az ideje annak, hogy a férfi ezt üzeni a csak levélből ismert szíve hölgyének:

— Asszonyom, nem táviratozná meg nekem kedves vonásait?

Németh Károly

A, legsemlegesebb állam Luxemburg

Luxemburgból jelentik. Luxemburg Európa legsemlegesebb állama. Egyetlen állam sem hozott annyi áldozatot a semlegesség megóvása érdekében, mint ez a kis háromszáz ezer lakosú nagyhercegség, amely a két hatalmas hadviselő fél: Németország és Franciaország közé ékelve csupán egyetlen oldalon támaszkodik semleges államra: Belgiumra.

Megvédelmezése külső ellenség ellen lehetetlen; egész hadereje mindössze 250 katonából áll.

Nem csoda tehát, hogy Luxemburg még a látszatát is kerülni óhajtja a gyanunak, hogy nem áll teljesen semleges alapon. Ez volt az oka annak, hogy a háboru kitörésekor

azonnal megszüntették a luxemburgi rádióállomás működését,

amely pedig egyik legnagyobb európai rádió és leállításával az állam harmínchat millió frank évi jövedelemtől esett el. Lemondtak azonban a luxemburgiak arról is, hogy a hadviselő államok szindarabjait, filmjeit, vagy hangversenyét élvezhessék. Német, angol vagy francia filmeket, szindarabokat és egyéb szellemi alkotásokat nem lehet előadni a semleges Luxemburgban,

nehogy valamelyik hadviselő államnak a legcsekélyebb okot is szolgáltatnassák a megsértődésre.

Nagy gondot okoz a semlegesség megőrzése a luxemburgi idegenellenőrző rendőrségnek is, mert a kis állam területén a háboru kitörésekor negyvenezer idegen élt. A legsúlyosabb gond azonban a gazdasági kérdés. Az a szerencse, hogy a nagyhercegség szoros politikai és gazdasági szövetségben áll a belga királysággal és így a belga állam 175 millió frankos kölcsöne segítette ki pénzzavarából. Luxemburg hálás is Belgiumnak minden segítségért és mindenben a nagyobbik semleges testvérré támaszkodik.

Francia—spanyol kereskedelmi egyezmény

Párisból jelentik, hogy a francia fővárosban tegnap aláírták a francia—spanyol kereskedelmi egyezményt. Az egyezményben a két ország behozatali és kiviteli pénzügyi kereteit úgy állapították meg, hogy az az 1933—34. évi forgalomnak feleljen meg.

A két ország behozatalát és kivitelét állandóan egyensúlyban tartják. Ugy Franciaország mint Spanyolország egyenlő értékű árumennyiséget bocsát a másik fél rendelkezésére.

Reggeli Ujság
a magyarság napilapja

Aranyat szállít a hajó a kínai vizeken

Harc a banditákkal az aranyrudakért az égő hajón

Singaporeból jelentik: A Stolwijk holland hajó az elmúlt héten elindult Singaporeból.

A hajó az első éjszakán veszélyes vizeken haladt. Az idő se kedvezett. Nemsokára azonban kisütött a nap és a Stolwijk a legszebb időben futott be Batavia kikötőjébe. A hajó tisztjei, akik az estét az egyik bataviai vendéglőben töltötték, nagy meglepetéssel olvasták a helyi újságban, hogy az American Express Comp. a legnagyobb amerikai bankok egyike, amelynek mindenütt vannak fiókjai a Távol-Keleten.

nagy aranyzármányt akar szállítani a Stolwijk hajón.

Az újsághír szerint az aranyat kínai számlára Sanghaiba viszik a Stolwijk és a szállítmányt két bankhivatalnok és két detektív kíséri.

A hajó tisztjei nagyon csodálkoztak, hogy a bank újság útján hozza nyilvánosságra aranyzármányát, — annál inkább, mert a hajó különben sem volt alkalmas aranyzármányra.

Mikor a tisztje visszatértek a hajóra, látták, hogy

a kabinokat előkészítették az ismeretlen utasok számára.

Öt perccel a hajó indulása előtt gépkocsi érkezett a rakpartra, amelyben két banktisztviselő és két detektív ült.

Két maláj szolga cipelte a beforrasztott ládát a hajóra

és eltűntek vele az egyik kabinban. Röviddel ezután ki is futott a Stolwijk a kikötőből.

HARC AZ ARANYÉRT: EGY HALOTT

Az első nap nem történt semmi különös. Feltűnt azonban, hogy a bankhivatalnokok, akik amerikaiak voltak, nem nagyon törődtek az aranyzármánnyal. Egész nap a hajó éttermében ültek és whiskeyztek. A detektívek közül is mindig csak egy őrizte az aranyzármányt, a másik a bankhivatalnokokkal szórakozott.

A fedélzet-közben hatvan kínai utazott és két maláj nő, akik elkülönített kabinban laktak.

Nem is nagyon mutatkoztak a fedélzeten.

A harmadik nap azután különös dolgok történtek.

Két kínai megtámadta és lefűtötte a szolgálatot teljesítő detektívet.

Eppen hozzá akartak látni az aranyládát feltöréséhez, amikor a fedélzeti őrség észrevette a merényletet és

ártalmatlanná tette a kianiakat.

A harc közben az egyik tengerész a kínait kalapáccsal úgy fejbévágta, hogy holtan maradt a fedélzeten.

A másik kínainak sikerült lefutnia társai közé s ott nem lehetett ráismerni többé.

A detektívek ezután nem akarták tovább őrizni a ládát. A kapitány erre elrendelte, hogy

az aranyládát a kormányházba vigyák és állandóan három tengerész őrizte.

akik amúgy is szolgálatot teljesítettek a parancsnoki hidon. A kapitány mindenáron hiánytalanul akarta elszállítani az aranyat Sanghaiba.

Az első éjszaka nem is történt semmi különös, mindössze egy vas-horog repült el közvetlen a szolgálatot teljesítő tiszt feje mellett, azonban nem okozott semmi kárt. A hajó a következő napon viharba került.

TÜZ A HAJÓN

A viharban hirtelen bugni kezdett a ködszirána és kiáltások hangzóttak.

— Tűz!...

Mindenki a fedélzetre sietett. Pillanat alatt meg lehetett állapítani, hogy

gyújtogatás történt.

Nyilvánvaló volt, hogy a benzinhordók felrobbantásával akarják a hajót levegőbe röpíteni.

Nagy nehézséggel sikerült valamennyire biztonságba hozni a benzinhordókat és eloltani a tüzet. Ebben a pillanatban dörgés hallatszott. Valaki

leeresztette a horgonyláncot.

Mindenki a hajó előrésszébe sietett,

ahol a kínaiak nagy izgalommal ordítottak. Mivel a horgony lánc elszakadt, a hajó hirtelen irányt változtatott, a szél ismét úgy fujt, hogy a még teljesen ki nem aludt tűz szikráit a benzineshordók felé vitte.

Óriási rémületet keltett, hogy az egyik kormányáttétel is eltört és a kézikormányhoz kellett folyamodni. Nyilvánvaló volt, hogy merénylet történt, de senki sem tudta, ki a merénylő.

Az egyik hajótestet a detektívekért rohant. Eközben megdöbbenve látta, hogy

a hajó kapitánya eszméletlenül hever a fedélzeten.

Föléje hajolt, de ebben a pillanatban ütést érzett a hasán a sötétben és amikor világosságra ért, megdöbbenve látta, hogy zubbonya alól egy tör markolata áll ki és folyik belőle a vér. Összerogyott és ki akarta húzni a tört a sebből de közben magához tért a kapitány, és ráordított:

— Ne nyuljon hozzá, hagyja a tört a sebben.

Csodálkozva engedelmessé vált, de ezután elvesztette az eszméletét és csak az első tiszt kabinjában tért magához. Szerencséje volt, hogy a tör nem hatolt túlmélyen testébe és a penge eltört.

Ebben a zűrzavarban a két detektív észrevette, hogy

az arannyal telt ládát a két maláj nő el akarja cipelni az egyik mentőcsónakhoz.

A detektívek nyomban lefűltek a két nő. Ekkor kiderült, hogy azok női ruhába rejtőzött banditák, és azért szálltak a hajóra, hogy hatalmukba kerítsék az aranyzármányt.

MÉG EGY MEGLEPETÉS

Ezután az incidens után minden zavaró momentum nélkül érkezett meg a hajó a sanghaji kikötőbe. Itt felszállt a hajóra két elegáns ur, az amerikai bank saghaji fiókjának megbízottai, Valamit suttogtak a hajón lévő bankhivatalnokokkal. Két tengerész épp a lépcsőhöz vitte a nehez ládát és le akarták eresztetni a kötélen, amikor az egyik ur megkötözve a fáradságot, társa segítségével egyszerre

a tengerbe lendítette az aranyládát.

Nagy meglepetést keltett ez a furcsa jelenet. A kapitány is értelmetlenül állt az esettel szemben.

— Magyarazzák meg az urak, — kérdezte a kapitány — mit akar ez jelenteni?

— Egyszerű a magyarázat. — felelte a bankhivatalnok — épp most kaptam meg az értesítést, hogy

az igazi aranyzármány a rendes postahajón már megérkezett Sanghaiba.

A bank igazgatósága szándékosan tette közzé az újsághírt az aranyzármányról. Az ön hajója kapitány ur, csak tévedt szállított.

A két nőnek öltözött maláj banditát kevéssel utóbb a kikötőben kivégezték.

A nagy finn győzelem névtelen hősei

Hetven lövész áttörte négy orosz ezred bekerítő gyűrűjét s négy napos harcban megsemmisítette az ellenséget

Stockholmból jelentik: A nagy finn-orosz ütközetről, amely főleg a Ladoga-tó környékén folyt le, most jönnek a részletjelentések. Már pontosan megállapítható, hogy a finn gerillaharcban verték meg a zárt szovjet-egységeket. Valóban hősközménybe illő küzdelem volt az, ami itt lefolyt, ezen a rejtetes terepen. Nem is tudom, melyik jellemző esetet emeljem ki a sok közül. Talán elsősorban a fiatal Kotkas hőstettét, aki

egy behavazott árokban megvárta, míg két szovjet gyorstűzelő ágyú közvetlen közelébe érkezett.

A tüzéség felállt háttal a lapuló finn lövészek, Kotkas pedig mozdulatlanul, lélegzetét visszatartva figyelte, miként állítják fel az ágyukat a százada ellen.

Amikor az ellenséges tüzekek betöltöttek, akkor vágta közöjük kézigránátját.

Ilyen és ehhez hasonló eset százával fordult elő a mostani harcok lefolyása alatt. Az oroszok sohasem tudták, hol bukkann elő esetleg az ő egyenruhájukban egy ember a sötétségből, vagy a ködből s pillanatok alatt gyorstűzelő puskájával körbelövöldöz maga körül, azután a halottak és a sebesültek tucaját ott-hagyva, sitalpán elszámul.

Nem túlzás, megtörtént eset — a finn hadparancsban adták közzé — annak a hetven embernek a nevét, akiket

négyezer szovjetkatonája tartott

körülzárva egy kis szigeten, öt napon keresztül.

A hetven finn katona nem hogy megadta volna magát, hanem végül, egy erős hóvihár leple alatt, keresztül-tört a szovjetorosz gyűrűn. Félóra múlva pedig kisebb csapatokba oszolva, oldalról ők támadták meg bekerítőiket, akik azt hitték, hogy nagyobb csapatok jöttek felmenteni a körülzárt finnek.

Másfél napos ütközetet vívott ez a maréknyi csapat, hol husz kilométert hátraszűkött, hol tízet előre jött és végül a több mint tízezeres oroszok tulerőben lévő szovjetoroszokat teljesen szétzúlesztette

és a szó szoros értelmében elpusztította. Ez a maréknyi finn katona hat tankot, több mint harminc gépfegyvert és rengeteg löszert zsákmányolt.

Már éppen visszafelé tartottak, hogy összeköttetést kapjanak csapatjukkal, amikor észrevették, hogy nagyobb szovjetorosz egységek jönnek az országoton. Három könnyebben megsebesült embert hátraküldtek, hogy gondoskodják felkészéről és löszerről, azután felvették a harcot az oroszokkal. Itt jött a második, szinte hihetetlen rajtaütés.

Négy és fél napig ez a pár tucat ember feltartóztatott három szovjetorosz zászlóalj.

Nem volt egyebük, csak gyorstűzelő puskájuk és elszántáguk. Az oroszok ágyukat és tankokat vetettek a küzdelembe, de azok csődöt mond-

tak a macska-egér játékban. A tankok elakadtak a hóban, az ágyut kezelő személyzet pedig a nagy győzelem nem látta az ide-oda surranó finn gerilla-harcosokat. Nagyon ügyesen úgy irányították a harc menetét, hogy

volt olyan fél nap, amikor az egyik szovjet zászlóalj a másikakat lötte.

Ezekhez hasonló hősi tetteknek és az oroszok részéről tapasztalt fejtelenségnek tudható be az a nagy győzelem, ami most ámulatba ejti a világot. Ha az utókor valaha pontosan megtudja: milyen kis erővel álltak szembe a finnek a megvert szovjetorosz hadosztályokkal, talán, mint

páratlan esetet jegyzik fel a modern hadviselés történetében.

Egy másik finn katona három társával kétszáz kilométernyire elébe ment az oroszoknak és éjjel oldal-tűzzel szétverte a tréniüket, az övükön megukkal vitt kézigránatokkal pedig husz teherautót és nyolc tábori konvhát robbantottak fel. Ez a nagyszerű rajtaütés két nap múlva érezte a hatását, mert az oroszok kénytelenek voltak az éhség és hideg következtében a finnek elől meghátrálni. Egy másik esetben

öt finn három órai harc után elfogott négy szovjetorosz tankot.

Hogy ezt a bravuros tettüket inkább hajtották végre, azt a hadparancs nem árulja el. Csak nevüket említi meg a vitézségi érem kiosztása alkalmából.

S. M.

EGY IRODAIMI TOLVAJ ELLOPTA A »TOLVAJ« CIMŰ VIGJÁTÉKOT

El kell ismernem: a tolvaj-szakmában Művészek vagyunk. Iró tolvajok, ti! Megmutatjátok, hogy nemcsak tolvajtól, De meg tolvajt is el tudtok ti lopni.

FANYAR TÓBLÁS

HIREK

— Előléptetések a noviszádi postán. Beogradból jelentik, hogy legfelsőbb közirattal Bartol Franyát a noviszádi postaigazgatóság tanácsosát a negyedik osztály második csoportjába léptették elő. Henn Alekszandar tükürt pedig az ötödik fizetési osztályba.

— Alhir dr. Balla Pál haláláról Tegnap számunkban közöltük, hogy tregi és bácsi dr. Balla Pál m. kir. miniszteri tanácsosát neveztek ki. Egy napilap ugyancsak tegnapi számában dr. Balla Pál haláláról adott hírt. A Balla család hozzátartozói annak közlésére kérték fel a Reggeli Újságot, hogy a dr. Balla Pál haláláról szóló hír nem felel meg a valóságnak, mert dr. Balla Pál teljes egészségnek örvend.

— Két óráig tartotta a víz felett gazdáját egy hűséges kutya. Klagenfurtból jelentik: Taming Flórián 65 éves gutensteini földműves kocsmázás után késő éjszaka kissé kaptatosan hazafelé ballagott. Vele volt kutyája is, mely hűségesen kísérgette mindenüvé idős gazdáját. Utközben egy félig befagyott patakon kellett átmenni. Taming a sötétben éppen azon a helyen igyekezett átjutni, ahol a patak meglehetősen mély medret vájt. A vékony jégkéreg beszakadt és az öreg ember a vízbe zuhant. Utolsó pillanataiban sikerült elkapnia a kutya nyakörvét. Igyekezett kijutni a partra, de a jég újra meg újra betört alatta. A hűséges állat azonban nem tárgított öreg gazdájára mellől és több mint két óra hosszat víz fölött tartotta gazdáját, megmentve őt a vízbefulladásól. Végre egy másik ember meghallotta a hű eb kétségbeesett vonyítását és kimentette az öreg földművest szorult helyzetéből.

— Visszaharapta a kutyát egy újdelwalesi munkás. Londonból jelentik: Newcastle újdelwalesi város egyik házában egyszerre hívtak mentőket és állatorvost: egy kutya megharapta a O'Halloran Terrence 47 éves munkást, aki megrökönyülve leharapta a kutya fél fülét és ezzel nemzetközi érdekű esemény hőse lett a »Northcliffe-törvény« alapján. Néhai Northcliffe lord, az újságfőfőnök egyik kedvenc mondása volt, hogy ha a kutya harapja meg az embert, az nem újság, de ha az ember harapja meg a kutyát, az már feltűrést kellő esemény.

— Ez is háború? Különös ez a mai háború. — olvassuk egy angol harctéri levélben. A fronton jóformán semmi sem történik. Amint meg az ember visszafelé, a mögöttes területre lát kiürített kastélyokat, kórházakat rendezve. A szobákban hóhérrágyak de sehoh egyetlen sebzést. A ragyogó műtőkben orvosok, pompás felszerelés és semmi munka. Magánpraxist nem folytathatnak. békebeli betegségeket szétvitte a háború. A brit katonák egészsége kitűnő, kevesebb köztük a beteg, mint békeidőben. Ha nem olvasnánk időnkint hadi időszíttásokat, szinte észre se vennénk, hogy háború van.

— Válok, ha a férj a kommunista pártba való beépésre kényszeríti feleségét. Newyorkból jelentik: East Orange város törvényszéke helyt adott Ernkman He'nén valókeresetének házassági megvetlenség címén. miután a férj a kommunista pártba való beépésre akarta feleségét kényszeríteni és midőn az asszony ezt megtagadta, megvonta tőle a háztartási pénzt. A bíróság ítélet indokolásában a legelősebben említette a kommunista életfelfogást, amely kigunyalja a házasság szentségét és sárba tiporja a családi boldogságot.

A hős kutyák

A finnnek legújabb nagy sikerrel alkalmazzák a hírközvetítő szolgálatban a betanított kutyákat. A hadszíntéren »harcoló« kutyák száma többszázra emelkedett s némelyik közülük valóságos hőstetteket viszt véghez. Így például a napokban megtörtént, hogy a finn hadsereg egyik hírvivő kutyájának egyik lábát előtte egy orosz golyó: a kutya mégis folytatta útját, míg el nem ért ahhoz az osztághoz, ahová küldték. Az a hír, amelyet a nyakára erősített tokban hozott, sokszáz finn katonának mentette meg az életét.

A kutyákat használják hírvivésre olyan esetekben, amikor a tábori telefonösszeköttetés megszakad s helyrcállítása tulajdonképpen nehéz volna, de ezenkívül sebességteljes felkutatására is használják a kutyákat. A sebesült kutyák nyakára különleges csomag van erősítve, hogy ha könnyebben sebesült katonára bukkannak, az maga hevenyt-sezett kötéssel kibassa el sebtét.

ADAI HIREK.

Az adai községi előjáróság felszólítja a kerékpár tulajdonosokat, hogy jelezzék be kerékpárjaikat január 20-ig Miskovics Iván katonai referensnél a 18. sz. szabályban. A lajstromozás és az illeték 1940-re 15 dinár. — A szövetkezeti maom igazgatója Budiszavlyevics Danilo feljelentést tett a csendőrségen Farkas József uszáy kormányos ellen, mivel uszályából a berakott 10 vagon búzából 511 kg, 900 dinár értékben eltűnt. Az elvesztett értékért a kormányos felelős. — Sztoljadinovic Milos Szentajárisi főszolgabíró tudomásul vette Boris György és Nagypál András községi esküdtet lemondását és helyükbe Fakaics Branko és Piszarev Dmitart nevezte ki. — A községi előjáróság január 12-én bérbeadta a községi mázást 1940-es évre Radujkov Szvetozának 2210 dinárért, a piacbörletet pedig Szabados Furencnek 13.500 dinárért. — Az adai Szvetityevo telepen január 15-16-ig háromnapos mezőgazdasági tanfolyamot tartanak. E bádók lesznek Knezevics Mihovj Szentajárisi mezőgazdasági referens, Levakov Joakim, dr. Sztanulovic Dimitrije községi orvos és Koszovic Ivan tanító. Az adai Katolikus Ifjúsági Egylet leány szakosztálya karanténost tartott. Mórlic Vincze lelkiveztő a Szentírásról tartott előadást, Radók Ica pedig Jókai Mór »Melyiket a kilenc közül« című elbeszélését olvasta fel. — Az adai zsidó hitközség évi rendes közgyűlést tartott, amelyen megválasztották az új vezetőséget. Elnökké egyhangulag Kohn Mártont választották, alelnök Hubert Nándor, pénztáros Weisz Imre, gondnokok: Handler Márkó és Mencer Bernát. Választmányi tagok: Wolf Soma, Frenkel Dávid, Spiró Albert, Fischer Mór, Birn József, Ofner János, Edelstein Herman, Epstein Árpád, Neuberger Jenő, Bilint Dzsó, dr. Szemeré Pál, Adler Dénes, dr. Salgó Andor, Fischer Mihály, Müller Sándor, dr. Manheim Miksa, Láng Mihály, Gréd Simon, Voks Sámuel, Kohn Salamon, Léderer Lipót és Neuberger Adolf. A hatóság részéről a gyűlésen Bakovlyev Zsarko volt részt.

— BÁCSTOPOLAI HIREK. A topolai bajsai Ipartestület szokásos »Iparbájt« február 1-én rendezi a Puha-
lak-féle vendéglőben. — Az anyakönyvi hivatal jelentése szerint az elmúlt néten két fiúgyermek született. Házasságot kötöttek: Fekete Antal és Bakai Jusztina, Nagy Anta és Csikós Matild, Bencze József és Matuska Mária, Dragsics Petar és Perkovics Navenka. Elhaltak: Závodszi Teréz 63 éves, Tóth Ferenc 78 éves, Hajvert János 61 éves, Bencsik Verona 65 éves korukban. — A topolai római Katolikus Jótékony Nőgyűlet február 11-én délután fél négy órakor tartja évi rendes közgyűlést a zárdá helyiségében. — Hushagyó kedden, február 6-án a topolai »Pirkászok« nagyszabásu kabaré estét rendeznek a szilokveci magyar tükárosultak javára. Az esten közreműködnek Sulyok Istvánné, Könyg Bösz, Palusek Mariska, Schneider Dániel, Lőrincz Simon, Spos Dezső, Dvics Nándor, Zsáki Pál, Krémer Rezső és még sokan a régi és fiatal műkedvelők közül. Rendező: Tilger Mihály. — A karácsonyi filmrobbanás két áldozatának, Nagy Sándor moztulajdonosnak és tizennyéves Stefánia leányának állapotában örvendtes javulás állott be. — A topolai Gazdakör választmányja kimondta, hogy a Gazdakör teljes leltárát átadja a topolai Járisi Méhész Egyletnek, amely mint önálló a szabályokkal rendelkező gazdasági testvéregyesület az egész járisban eredményes munkát fejt ki és így tejes egészségben részolgált a Gazdakör támogatására.

— Szrbobráni anyakönyvi hírek. Decem-
berben született 9 fiú és 8 leány. Házasságot kötöttek: Lukács Antal és Szép Piroška, Kulacsin Szilvó és Mragyánov Mária, Farkas János és Szabó Veronika. Meghaltak: Szabó Antal 32 éves, Bergel Julianna 9 hónapos, Bilics Mácó 93 éves, Neorcics Mária 28 Bálint András 8. Urbán Viktoria 70 éves, Zschbnyák Erzsébet 2 hónapos, Cseabin Avram 53 éves, Góvánszki Szilvó 22 éves, Horváth Julianna 21 éves, Nikolics Anka 4 hónapos, Gálk Nándor 36 éves, Mijátov névű 2 napos, Milinov Száva 60 éves, Lukács Bozsidár 45, Bászkin Lyubomir 89, Várdics Mán 80, Vörös Terézia 79, Lorenz Eva 49 éves, Nikolics Mária 4 napos, Petrovics Anna 75 éves, Jáczics Mán 74, Rádics Sztánkó 11. Alekszandrovics Márkó 63 éves, Bránkov nélkül 3 napos korukban.

— Svéd gazdasági bizottság érkezett Amerikába. Newyorkból jelentik, hogy Bertil svéd herceg vezetésével küldöttség érkezett az Egyesült Államokba. A küldöttség célja, hogy Svédország részére szükséges árukat szerezzen be Amerikában.

— SZTANISICSI HIREK. Az anv-
könyvi hivatal adatai szerint az elmúlt évben 75 leánygyermek és 59 fiúgyermek született. Összesen 134 az 1939. évi 139-cel szemben. A halva születettek száma tavaly 2 leány és 4 fiú, 1939-ban 1 leány és 2 fiú. Az elhalálozások száma 1939-ben 48 nő és 50 férfi, összesen 98. az 1938. évi 116 halálozással szemben. Házasságot kötött az elmúlt évben 61 pár, 1938-ban a házasságkötések száma 71 volt. Erdekes és megalomlításra méltó, hogy az elmúlt évben 23 magyar anyanyelvű gyermek született, míg német anyanyelvű összesen csak 72, noha a sztanisicsi német anyanyelvű lakosság száma ötször akkora, mint a magyaroké. — Spamberger Miklós, 56 éves iszapfürdő tulajdonos agyvérzés következtében meghalt.

— Új divat: a természetes hajszin. A női szépségápolás központjából, Hollywoodból jön a hír, hogy a legújabb hajszindivat: a természetes hajszin. Minden eddig vásárolt drága hajfestőszert és hajápoló kenőcsöt egyszerűen semmibeveve rendelkezik a legújabb divattörvény: naponta legalább félórát kell a haját kefélni. Miután a hollywoodi filmsztárok most egymásután behódolnak az új divatnak, az amerikai fodrászok egymásután vesznek fel új alkalmazottat, akiknek nincs egyéb tennivalójuk, mint félóra hosszat egyfolytában fédelik és kefélik az ápolásra szoruló haját. Az egyetlen kozmetikai szer, amit a legfrissebb hajápoláshoz engedélyeznek: a ricinusolaj, amelynek néhány cseppjével dörzsölik be a kiszáradt és kifakult fürtöket.

— Németországban a szomszédasszonyok vezetik a dolgozó nők háztartását. Berinből jelentik: Szomszédassági segítés néven a német nőszövetség új munkakört szervezett. Az önkéntes tagoknak az a feladata, hogy segítsenek a háború miatt tulajdonképpen elfoglalt asszonyokon. A szomszédasszonyok vezetik a sokgyermekes asszonyok és a dolgozó nők háztartását, vagy pedig a gyermekekre ügyelnek fel. Erre a munkakörre az egész birodalomban ezrével jelentkeznek az asszonyok.

— Douglas Fairbanks hagyatéka. Newyorkból jelentik: Douglas Fairbanks filmszínész, egymillió dollárt hagyott özvegyére, 600.00 dollárt fiára és egyéb jelentékeny összegeket barátaira és jótékonycélokra.

APRÓSÁGOK

A bohén nevetve mesélt a művészklubban, hogy az éjszaka betörő járt a lakásán.

— Es te ezen ilyen jól mulatsz? — kérdezi tőle valaki.

— Hogyne nevetnék szegény naiv betörőn — mondja a bohén —, a legnagyobb veszedelemnek teszt ki magát, hogy sötét éjjel találjon valakit ott, ahol én fényes nappal se találók semmit.

A színház karzatán a publikum egyik hölgytagja aggodalmaskodva szólt oda az urhoz:

— Ne hajlj úgy ki, f'am, mert még lesel és a földszinten drágábbak a helyárák...

5 kérdés:

1. Ki oldotta meg a kör négy-szögesítésének problémáját?
2. Hogyan hívták azt a hasznót, amelyet a részvénytársaságok kifizetnek?
3. Ki fedezte fel a tüdővész bacillusát?
4. Ki volt a görögök leghíresebb orvosa?
5. Melyik opera szól egy dohánygyári leányról?

Válasz

regnapi kérdésekre

Kérdés: Milyen nehéz kb. egy köbméter levegő?

Felelet: 1.392 kg.

Kérdés: Hány kérdés van a Miatyánkban?

Felelet: Hét.

Kérdés: Ki ásta ki Trója romjait?

Felelet: Heinrich Schliemann.

Kérdés: Ki vetette föl a pesti Lánchíd építésének eszméjét?

Felelet: Széchenyi István gróf.

Kérdés: Ki írt regényt Bethlen Gáborról és mi a regény címe?

Felelet: Mórlic Zsigmond: Tündérkert.

Befejeződött a noviszádi nemzetközi birkózó-verseny

A döntőben Czája Gusztáv győzött Ali Ben Abdul ellen

Noviszádon szombat este került sor a nemzetközi birkózóverseny döntőjére. A döntő legérdekesebb számaként a Czája—Ali Ben Abdul mérkőzés ígérkezett. A szép számu közönség nagy türelmetlenséggel várta a magyar birkózó és Afrika egyik legerősebb négerének találkoztát. Czája Gusztáv és Ali Ben Abdul ugyanis az első összecsapás alkalmával eldöntetlenül végeztek. A döntő igen izgalmas volt és a négerre nézve balszerencsével végződött. Ali Ben Abdulnak a második menetben sikerült Czája nyakát kollóba kapni, de Czája békanyakával nem boldogult. A harmadik menetben ismét a néger kezdte meg a támadást, Czája azonban a fejénél fogva olyan borzalmas erővel dobta át feje fölé a négert és tette kétvállra, hogy Ben Abdul képtelen volt talpra állni. Kivitték a porondról és

orvosi segítyben részesítették.

az orvosi vélemény szerint a Noviszádon nagy szimpátiának örvendő birkózó huzamosabb ideig nem versenyezhet.

Egyéb eredmények: Vavra a harmadik menetben győz Zsupán ellen, Janes ugyancsak a harmadik menetben fekteti kétvállra Robecsenkót, Lebruschko német bajnok pedig az első menetben győz Holub ellen.

A rendezőség képtelen volt a díjakat kiosztani, mivel Czája, Lebruschko és Ali Ben Abdul egy győzelemmel és egy vereséggel egyformán állanak. A második díjat Janes Petár nyerte.

A Palicsi SK jégkorongcsapata kedden Beográdban játszik

A Hungária ellenfele szerdán Szubotica válogatottja, csütörtökön pedig a Beográdi SK csapata

Szubotícáról jelentik: A beográdi Tenisz klub jégkorong szakosztálya kedd délutánra lekötötte a palicsi SK jóképességű jégkorogozóit. A Palics SK vezetősége elfogadta a meghívást és kedden, tehát ugyanakkor, amikor a budapesti Botond nővérek is bemutatják tudásukat, Beográdban vendégszerpel. A Palics SK vezetősége érintkezésbe lépett a noviszádi Tenisz Klub vezetőségével a megbeszéléseket kezdett arra vonatkozóan, hogy jégkorongcsapata Beográdból visszatérőben megmérkőzzön a noviszádi jégkorongozókkal. Amennyiben sikerül megállapodásra jutni a két egyesület vezetőségének, szerdán délután noviszádi jégen hajszolják a korongot a palicsi játékosok.

Szubotícai sportkörökben nagy érdeklődéssel tekintenek a budapesti Hungária szerdai és csütörtöki szubotícai vendégszerelésére. A szubotícai sportvezéreknek sikerült megállapodásra jutni a Hungária és a Beográdi SK vezetőségével s ennek értelmében a Hungária csapata szerdán Szubotica válogatottja ellen, csütörtökön pedig a BSK ligacsapatával mérte össze erejét.

Az iskolán kívüli népnevelés, minden egyesület első kötelessége

„Déleurlópa Kupa” és „Duna Kupa” Érdemes adniéseket hozott a Budauesien megírtott nemzetközi futballerőezlet — Ingo zlóvia válogatott csapata szeptember 29 én Budauesien mérkőz

Zászlódszben fogadta az MLSz (pölete szombaton délelőtt a nagy nemzetközi értekezlet résztvevőit. A vendégátó Magyarországon kívül hat nemzet képviselői tettek eleget az MLSz meghívásának és a háboru folyán nehéz helyzetbe jutott nemzetközi sportértekezlet ügyében segitendő. leültek a vadászutcai zódszaltal köré.

A következő külföldi kiküldöttek jelentek meg a nemzetközi értekezleten: Németország: Linnemann, O'aszország: Mauro, Coppola, Csehország: Polikán, Gürttler dr., Valoussek, Tesar, Svájc: Eicher, Jugoszlávia: Popovics, Románia: Juga dr.

A délelőtti értekezleten főként a KK problémájával foglalkoztak. Már az első hozzászólásokból kiderült, hogy évben mindenki a KK megrendezése mellett van. Nagy érdeklődéssel várták Linnemann felszólalását. Linnemann kijelentette, hogy a német labdarugás szívesen kapcsolódik be a KK és általában a közép-európai vendordíjak küzdelmeibe. Ezen az évi kijelentésen túl azonban nem lehet a részletek megtárgyalására nincs felhata mazása. Szívesen hallgatja meg tehát a terveket, ezekről otthon jelentést tesz és azután legközelebb majd nyilatkozik a német szakhivatal.

A másik felszólalás, amelyet szintén nagy érdeklődéssel várt az egész értekezlet, Mauro-é, az o'asz fődelegátusá volt. Mauro diplomáciában még tultett Linnemannon is. O is évben a legnagyobb készséget jelentette ki a KK-ban való részvételt, illetőleg, aggodalmit terjesztette azonban eő azért, mert hiszen a KK-nak pontosan megállapított alapszabályai vannak. Eőbb ezek megváltoztatását kellene elvégezni, csak akkor lehetne áttérni az új tervek megvitatására.

Amiben már eddig is komoly és érdemleges eredményt mutathat fel a budapesti nemzetközi értekezlet, az az új Déleurlópa Kupa felállításá.

Az új küzdelem nyitva áll valamennyvi dunal állam eőtt, eddig már biztos Magyarország, Jugoszlávia és Románia részvétele. Abban is megállapodott az a három ország, hogy az utánpótlás csapatával rendezik meg ezt az újszerű küzdelmet. A három ország képviselői már abban is találkoztak, hogy a Kupa mérkőzéseit nem az illető ország fővárosában, hanem nagy vidéki sportgócponokban fogják megrendezni.

Eőd után újra összeült az értekezlet és olvatta a KK ügyében délelőtt megkezdett tárgyalásait. Műtan elvileg az összes érdekelte a KK megrendezése mellett nyilatkozott. Áttértek a részletek megtárgyalására. Vőfél ugy határozott az értekezlet, hogy kérdőívket fog kibocsátani valamennyi érdekelte szövetségnek és ezen az íven február 15 ig bejelentik a szövetségek, hogy milyen rendszert javasolnak, az idei KK lebonyolítására.

Ehatározták azt is, hogy március 9-én és 10-én tartják meg a KK és az EK közevűségét. A közevűlés színhelyét még nem jelölték ki, évben azonban kimondták, hogy az a legjobbban megközelíthető helyeken legyen.

A nemzetközi értekezlet közben tárgyalások folytak az MLSz és Linnemann német szakhivatali vezető

köztt a tavaszi magyar-német válogatott mérkőzés napjáró és színhelyéről. Minden remény megvan arra, hogy a németek elfogadják majd a magyar javaslatot és akkor március 24-én a berlini olimpiai Stadionban játszák a magyar csapat a német csapattal. Megállapodott az MLSz Popovicssal, a jugoszláv szövetség főtitkárával és eszerint

a magyar—jugoszláv mérkőzés szeptember 29-én lesz Budapesten.

A délelőtt megkezdett tárgyalások a Déleurlópa Kupáról a délután folyamán — amikor látszott, hogy az EK ügye újból halasztást szenved — gyors és végleges megoldáshoz vezetett. Magyarország, Jugoszlávia és Románia megápitotta a Duna Kupát, amelyért voltaképpen három fronton fog küzdeni a három ország labdarugógárdája. A nagy kupáért az A) csapatok mérkőznek, külön díjat írnak ki az utánpótlás — a B) válogatottak — csapatának és külön kis kupáért fognak mérkőzni az ifjúsági válogatottak is.

A tavasz folyamán Budapesten lejátszandó magyar—román és magyar—jugoszláv mérkőzések már a Duna Kupáért fognak menni.

Az A) csapatok mellett az ifjúsági válogatottak is megütköznek egymással előmérkőzéseként Budapesten. Ugyanazon a napon a B) válogatottak román, illetve jugoszláv területen fognak találkozni.

Ha azonban az EK mégis megvalósul és abba felveszik Jugoszláviát és Romániát is, akkor a Duna Kupa mérkőzések e három ország A) válogatottjai között beszámítanak majd az EK-ba is.

Az estebe belevuló tanácskozások végén a magyar JT által felvetett kérdések kerültek szőnyegre. Általános helyeslés fogadta azt a javaslatot, hogy a jövőben a nemzetközi mérkőzések vezetésére ne egyénleg kériék fel vagy jelöljék ki a játékevezőket, hanem az illetékes ország szövetsége címére menjen a meghívás és az a szövetség jelölje ki a játékevezető személyét. Ezzel elejét veszik az egyéni összeköttetések alapján eszközölt meghívásoknak és elériék azt, hogy az illető országból mindig a legjobb formában levő játékevezető kapja a meghívást.

A többi javaslatot a FIFA, illetve a KK játékevezető bizottsága eő utalta az értekezlet. Mauro és Polikán, mint a FIFA vezetőségének tagja, pártolni fogja a magyar javaslatokat a nemzetközi szövetségben.

Este 7 órakor ért véget a szombati értekezlet, amelynek végén Mauro meleg hangon köszönte meg a vendégek nevében az MLSz magyaros vendégszeretét.

— A magyar vendégszeretet közmondásos és ezt már sokszor volt alkalmunk élvezni, de most mintha még melegebb volna ez a fogadtatás, mint rendszeren — mondotta Mauro.

Gidofalvy Pál dr. örömmel állapította meg, hogy a nemzetek közötti béke és egyetértés ügyét szolgálta ez az értekezlet és Isten áldását kérte az értekezleten képviselt országokra.

Szombaton este a Gellért szálló különtermében az MLSz diszvacsorát adott külföldi vendégeinek tiszteletére.

A FERENCVÁROS HENGERELT SZOMBORBAN FERENCVÁROS—ZsAK 13:0 (6:0)

A Ferencváros turázó csapata tegnapi játszotta utolsóelőtti turalmérkőzését Szomborban. Ellenfele a szombori ZsAK együttese volt, amely a nagy mérkőzésre három szubotícai és egy bezdáni játékosal erősítette meg csapatát. Az erősítés azonban nem használt, a szombori együttes pillanatig sem volt komoly ellenfele a Ferencvárosnak, amely a karácsony óta lejátszott sok mérkőzés és rengeteg testi fáradsáom ellenére elsörendű játékot nyújtott.

A közel háromezer főnyi közönség, a nagy hideg ellenére mindvégig kitartott és gyönyörködve szemlélte a pestiek fejlett tudásu, nivós játékát. A mérkőzést dr. Padjen vezette kifogástalanul.

A gólok sorrendje időrendben: Eőő félidő 1. perc Sárosi dr., 20. perc Sárosi dr., 23. Kszely, 30. Sárosi dr., 34. Kszely, 40. Kszely. Második félidő 6. perc Horváth II., 7. Sárosi III., 9. Horváth II., 12. Horváth II., 19. Sárosi dr., 34. Horváth II., 40. Sárosi III.

Rövid sport hírek

A topal JAK hírel. A szubotícai a szövetség eljárását indította a JAK ellen, mert nem jelentette be idejében a Szeged FC elleni mérkőzését. A JAK legutóbbi választmányi ülésén megállapították, hogy a bejelentés keő időben megtörtént, amit bizonyít az is, hogy Sibaics szövetségi bíró pontosan megjelent a mérkőzésen és le is vezette, már pedig erről kizárólag az a szövetségtől szerzhetett értesülést. — A január 28-i értekezletre, amelyet az alszövetség Szubotícára hívott egybe, Vig Andor intézöt küldi ki a JAK. — A JAK fegyelmi bizottságát a legutóbbi választmányi ülésen a következőképen alakították meg: elnök Horvát Sándor, tagjai Dobrijevics Vojiszláv, Langhof László, Ács Ferenc, Tóger Mihály, Schneider Dán'el és Nagy László. — A JAK vezetősége megbízta Vig Andor futbal intézöt, hogy új trener szerzödtetése iránt a tárgyalásokat mielőbb kezdje meg, mivel a tréninget hamarosan meg kell kezdeni, tekintettel arra, hogy a bajnoki forduló az idén nagyon korán kezdődik.

Becsei T. T. C.—Lawn Tenisz Klub Noviszád 7:2 (3:0, 3:2, 1:0). — Jégkorong bemutató mérkőzés. — Becsén már évek óta jég hokkiznak, Noviszádon tegnapi rendeztek először jégkorong mérkőzést. Természetesen a becseiek voltak fölényben különösen az első harmadban, amikor a noviszádiak lassan rájöttek, hogy mi is az a korong. A noviszádiak gőlját Turics és Löwenberg szerezte.

BALI NAPTAR JANUÁR 20. SZOMBAT: A beográdi magyar egyetemisták Magyar Bálja a Mérnök Otthonban. A szentai Magyar Közművelődési Egyesület műsoros estje az Eugénban. A tamerini Sportklub farsangi mulatsága. A kupuszínai ÖTT farsangi bálja.

SZINHÁZ-FILM

Pompás hangulatban folyt le a noviszádi Református Olvasókör népviseleti bálja

Szombaton este rendezte meg a noviszádi Református Olvasókör hangyományos népviseleti bálját. A mulatság mindenben méltó volt az egyesület eddigi legszebb farsangi mulatságaihoz. Este fél tizkor gyülekeztek a népviseletbe öltözött vendégek és ünnepi menetben vonultak be a nagyterembe. A bevonulás ragyogó, szívet-lelket derítő látvány volt. Láthattuk ott a magyar népviselet minden gyönyörű változatát. az egyesület ifjúsága majdnem kivétel nélkül magyar népviseletben jelent meg. Ezenkívül láthattunk különféle szláv, német és román népviseletet is.

Az egyesület termett gyönyörűen feldíszítették. A nagyteremben jazzzenekar húzta a talp alá valót, az olvasóteremben cigány játszott, a csárdának berendezett öltözőhelyiségekben pedig pattogó tamburamuzsika járta. Soha végetérni nem akaró csárdások során a forrponing hevílt a hangulat önfelédten mulatott az egész közönség kivilágos kivraddig. Különösen nagyszerű volt a hangulat a csárdában, ahol kitűnő borok és elsőrendű barackpálinka mellett táncoltak a vendégek anynyira, hogy majdnem kirugták a ház falát...

Kosztolányi Mária szindarabjai a szuboticei Magyar Olvasókör gyermekszínházában

Január 21-én lesz az újabb bemutató

A szuboticei Magyar Olvasókörben rendszeresített mesedélutánok olyan nagy sikerük van, hogy minden alkalommal zsufolásig megtölti az Olvasókör színháztermét a kisgyermek sereg. Az előadásokat Kosztolányi Mária nagy buzgalommal és hozzáértéssel nemcsak maga rendezi hanem az ismert gyermekmesékből maga írja a szindarab-át-dolgozásokat és maga tanítja be a szereplőket. Kosztolányi Mária tehetsége és hozzáértése egész magas színvonalúra emelte az Olvasókör gyermekelőadásait, amelyek a magyar gyermeknevelés szempontjából is nagyjelentőségűek.

A Magyar Olvasókör gyermekszínházában január 21-én délután három órakor lesz a legközelebbi bemutatkozó előadás. A műsor csaknem

minden száma Kosztolányi Mária át-dolgozása. Így színrekerül a Libapásztor - királykisasszony című Grimm-mesének, a Pirokska és a farkasnak színváltozata, továbbá a Vendéglátás című kis egyfelvonásos, ezenkívül ének és táncszámok, végül pedig a »Vissza a faluba« című parasztkomédia.

A gyermekszínháznak külön ifjúsági társulata van, igen tehetséges szereplőkkel. A műkedvelők, névszerint Kiss Erzs, Kistorma Bözsi, Baranyi Manci, Korai Jenő, Horváth Feri, Weissenberger Józsi, Kistorma Gyula, Karip Ilonka és Gizli, Szkala Bözsi és Teruska, Benyák Teri, Nagy Pista és Gyuri, sok örömet szereznek a gyermekelőadás kis látogatóinak.

A sztanisvási Magyar Kultur Egyesület f. hó 20-án társasvacsorát rendez az egyesület helyiségeiben. A vacsorából befolyó tiszta hasznót a könyvtár javára fordítják. — Az egyesület úgy határozott, hogy a Régi Ujság keretein belül működő Közművelődési Tanácstól kapott anyag felhasználásával havonta egy-két felolvasó előadást rendez. A szükséges előkészületek már meg is történtek és az első ilyen előadást február tizedikén rendezi az egyesület. — Még a múlt év novemberében megtartott választmányi ülés határozata alapján gyűjtés indult meg az egyesületi könyvtár javára. Az egyesület vezetősége ezúttal mond hálás köszönetet mindazoknak, akik nemes adományukkal hozzájárultak a könyvtár megalapításához, egyben nyugtázza az adományokat: Locsa Antal 30.—, Franyó Ferenc 10.—, Krizsák Mihály 20.—, Nápora György 10.—, Hetey István 15.—, Molnár István 5.—, Franyó Faragó János 6.—, Szalai Ferenc 20.—, Drobina Lukács 5.—, Mojzes János 5.—, Franyó Ferenc ifj. 10.—, Szakáll Mihály 5.—, Trenka Lőrinc 20.—, Szöllősi Béla 50.—, Szöllősi József 50.—, Drobina Sándor 5.—, Molnár Ferenc 10.—, Molnár János 10.—, Trenka Fábrián

40.—, Nápora István 10.—, Blaskovich Károly 5.—, Drobina A. István 10.—, Balázs József 5.—, Locsa János 20.—, Krizsák Mihály ifj. 10.—, Szalai István 100.—, Szalai Sándor 6.—, Drobina József 5.—, Vránics Vojislav közs jegyző 30.—, Quintus Mátyás 30.—, Penninger Flóra 10 din. és egy könyv, Dr. Bogdánovics 20.—, Laubah Péter 10.—, Schneider Antal 10 din., Balázs Ilonka 4 könyv, Trenka Juliska 1 könyv és Ékes Sándor 24 könyv. A gyűjtés még folyamatban van Szöllősi József vezetésével.

*

Ne játssz a csókkal Nikincin. Nikincin a Magyar Közművelődési Egyesület nagy sikerrel adta elő a »Ne játssz a csókkal« című 3 felv. népszínművet. Rendező Surján Ferenc tanító, sugó Ikotin János. Szereplők: Papp István, Kurczinák Katica, Salamon Katica, Ferenczi Mihály, Karikó Ilonka, Bálint Mihály, Surján Böske, Surján Teréz, Konkoly János, Csincsák István, Varga János, Juhász Gáspár, Vén Panni, Papp Dávid, Konkoly Lujza, Csábi Ilonka, Szikora László, Zséli Mihály, Hegedüs István, Petrasz András, Skriván István id., Dujmovits József és Csábi János.

KERESKEDŐK és IPAROSOK ISMERETTÁRA

Ipartörvény - Mestervizsgák - Jogismeret - Kereskedelmi jog - Munkásbiztosítás - Bankügyletek - Számítan - Könyvelés - Levelezés - Kalkuláció - Üzemtan
Háromszázötven fejezetben minden tudnivaló

52 közelemény

Negyedik rész

Számítan

Egy testnek fajsúlyát úgy számítjuk ki, ha 1 dm³-nyi súlyát kilogrammba állapítjuk meg.

Példák: alkohol 0.8, alumínium 2.53, réz 8.8, márvány (carara) 2.72, ólom 11.25—11.37, rendes föld 1.3—1.9, benzin 0.63—0.70, acél 7.8, öntött vas 7.2, téglá 1.43—2, nyers bükkfa 0.95, száraz 0.79, nyers tölgyfa 0.97, száraz 0.92, száraz agyagföld 1.5—1.8, gyémánt 3.5, grafit 1.9—2.3, viasz 0.95—0.98 stb.

SZÁMLÁLÓ MŰVELETEK — A NÉGY ALAPMŰVELET

Azt a számolást, amikor két vagy több számot összeadnak, összeadásnak (sabiranje) nevezzük.

Az egyenlőség jele (znak jednakosti): = (olv. egyenlő-jednako je).

Az összeadás jele: + (olv. meg, plus).

Azokat a számokat, amelyeket összeadunk, összeadandóknak (sabirni) nevezzük. Azt a számot pedig, amelyet az összeadással kapunk, összegnek (suma ili zbir) nevezzük.

Pi. 8+4=12, 8 és 4 az összeadandók, 12 pedig az összeg.

Azt a számolást, amikor egy számot a másiktól ki kell vonni, kivonásnak (oduzimanje) nevezzük.

A kivonás jele: — (olv. minusz).

A kivonás jelét az olyan szám után írják, melyből egy másik számot ki kell vonni.

A kivonást az egyese:nél kezdik el.

A kivonásnál mindig két számot adnak. A nagyobb számot, melyből kivonunk, kisebbbitendőnek (umanjenik) nevezzük, a kisebb számot, amelyet kivonunk, kivonandónak (umaljitelj). A harmadik számot, amely kijön, ha a kivonandót kivontuk a kisebbbitendőből, eredménynek (ostatak) vagy különbségnek (razlika) nevezzük.

Pi. 8—4=4; 8 a kisebbbitendő, 4 a kivonandó és 4 amely megmaradt, miután az egyik számot a másiktól kivontuk az eredmény, vagy különbség.

Az olyan számolást, amelyben valamely számot néhányszor kell növelni, szorzásnak (mnozenje) nevezzük.

A szorzás jele: × (olv. szer), vagy . (pont).

Azt a számot, amelyet szorzunk, szorzandónak (mnozenik) nevezzük. Azt a számot, amellyel szorzunk, szorzónak (mnozitelj) nevezzük. Azt a számot pedig, amelyet a szorzásból kapunk, szorzatnak (proizvod). A szorzat mindig a legnagyobb szám a szorzásnál.

Pi. 8·4=32, a szorzandó, 4 a szorzó, 32 pedig a szorzat.

Nullával nem szorzunk, csak leírjuk a nullát.

A szorzást az egyes helyen álló számjegynél kezdjük el és sorban a helyértékek szerint folytatjuk. Az eredményt, a szorzatot a szorzandó alá írjuk.

A szorzásnál a szorzandó és a szorzó felcserélhető, ezért azokat közös névvel tényezőknak (faktor) nevezzük és kimondhatjuk, hogy a tényezők sorrendje tetszőleges.

Az olyan számolást, amelyben egy számot néhány egyenlő részre osztunk, osztásnak (delenje) nevezzük.

Az osztás olyan számolás amelynél az a feladat, hogy hányszor foglaltatik egyik szám a másikban.

Az osztás jele: : vagy törtvonás — (razlomačka crta).

Az osztás jelét az osztandó után tesszük.

Azt a számot, amelyet osztunk osztandónak (deljenik) nevezzük.

Az osztandó az osztásnál a legnagyobb szám. Azt a számot, amellyel osztunk, osztónak (delitelj) hívjuk. Azt a számot, amely az osztásnál kijön, hányadosnak (kolčnik) nevezzük.

Ha a feladatban azt mondják: néhányszor több, akkor az osztást jelent, ha azt mondják, néhányszor kevesebb, osztást, ha csak annyit mondanak, ennyivel kevesebb, kivonást jelent, ha azt mondják ennyivel több, akkor pedig összeadást.

ÖSSZEADÁS ÉS KIVONÁS

1. Példa: +4+3+7=10=? Ezt a feladatot a következőképpen számítjuk ki: a 4 előtt pluszt írunk, ezt rendszeren nem írják ki, a szám előtt. Ugyanis, ha egy szám előtt nem áll semmilyen jel, ugytekintendő, mintha plusz állana; elsősorban összeadjuk a pluszsal megjelölt számokat, tehát 4+3+7=14, most ebből az összegből kivonjuk a minuszsal megjelölt számokat, ilyen csak egy van, a —10, tehát 14—10=4. (Ha 14 dinár van a zsebemben és ebből 10 dinár adósságot kifizetek, akkor még 4 dinár pénz marad a zsebemben).

(Folytatjuk)

KÖZGAZDASÁG

Inkább a kisebb házak cserélnek gazdát Noviszádon

Összforgalom 5.350.600 dinár

A noviszádi ingatlanok forgalmáról közölt legutóbbi kimutatásunk óta, az ingatlan adásvétel helyzete nem változott. A forgalom általában a megszokott keretek között mozog, érdekessége talán csak az, hogy inkább a kisebb házak cserélnek gazdát. Legutóbb tizenöt ház és harmincnégy házhely, illetve telek kelt el.

Összesen 5.350.600 dinár értékben.

Az alábbiak között kimutatásban az eladó nevét közöljük, a vevő nevét, az adásvétel tárgyát, helyét és a vételár összegét:

Krun György, Jovánovics Vladimír 6 h. — 163.000. Becker János, Benyák Bránkó 138 n. öi — 17.000. Strangarov Milán, Jevtics Szteván 260 n. öi — 28.000. Džiszalov A. Katica, Strbaja Brankó, Bele Njive 15 — 35.000. Milovanov Száva, Demmer Ivánka, Vojvoda Supljicka 29. Borota Ilija, Hajduk Szteván, 100 n. öi — 23.000. Ripp Mária, Horák János, Szlovácska 23. — 62.000. Dungenyevski Gyóka, Füstös József, 135 n. öi — 90.000. Dungenyevski Gyóka, Stein Frida, 170 n. öi — 175.000. Dungenyevski Gyóka, Turanszki István, 163 n. öi — 90.000. Misics Gyuro, Trattner Éva, Szkoplyanszka 2a — 218.000. Muzsenics András, Karbie-

ner Tibor, Petrovaradin, 161 n. öi — 95.000. Szlankamenac Rada, Markovics Szima, Knjeginja Zorka 8 — 300.000. Szalacsanin T., Sotenhauer Ladisláv, 84 n. öi — 300.000. Kozarev Csira, — Novák Ferenc, Beogradszka 14 — 150.000. Kenenszki Olga, Kocsis Teréz, 291 n. öi, 13.000. Anbrisak Mária, Sándor Imre, 1 h. 152 n. öi, — 18.000. Miroszávlyevics Koszta, Horváth Mihály, 204 n. öi, — 20.500. Ranocs Mojszije, Szekulics Milán, 86 n. öi — 220.000. Ranocs Mojszije, Baum Vera, 80 n. öi — 185.000. Miroszávlyevics Koszta, Plavnics Brankó, 93 n. öi — 15.000. Miodragovics Tósa, Miodragovics Jován, 1 h. — 15.000. Ugrinics Franja, Skunteti Margit, 1325 n. öi — 12.000. Jankovics Alekszandar, Burdics Milica, 30 n. öi — 43.000. Vlk Olga, Büchler Barbara, 55 n. öi, Usztavszka 3 — 690.000. Miroszávlyevics Koszta, Detelin Marija, 112 n. öi — 13.500. Turi Böske, Matejics Milorád, 112 n. öi — 120.000. Dorotias Gyura, Kemény Ferenc, 733 n. öi — 13.000. Ognyanovics Dusan, Lopnek Karlo, Kiszacska 16a — 200.000. Vlaovics Szteván, Jojkics Iván, Granicsarszka ul. — 41.500. Manojlovics Szlávko, Popovics Luka, Zemljana

Csuprija 15 — 210.000. Wéber Pál, Szkandarszki Dimitrije, 133 n. öi — 18.000. Marschall Adám, Kobocsik József, 200 n. öi — 7000. Pfiszter Mária, Gogulics Koszánka, Kumarnovszka 6 — 105.000. Krsztics Uros, Vlalukin Gyorgye, 1485 n. öi — 43.000. Miroszávlyevics P. Koszta, Gál József, 117 n. öi — 13.500. Kantardzics Petar, Litvinenko Gyorgye, 36 n. öi — 12.000. Moguro Toma, Vuicskovics Gyura, Nikola Teszla ucca — 80.000. Baitna Magdalena, Skonics Franya, Petrovaradin — 40.000. Velykovics Andria, Bogicssevics Szvetozár, Jadranszka 13 — 130.000. Haberbus István, Stein István, 49 n. öi — 40.000. Haberbus István, Trischler Julianna, 41 n. öi — 30.000. Avramovics Milos, Kertész Szamuel, Carra Nikolaja 57 — 735.000. Becker Ivan, Farkas Erzsébet, 133 n. öi — 8000. Cober Sándor, Cober Antal, 200 n. öi — 7500. Meg'n Janko, Dimitrijevic Gyura, 795 n. öi — 5000. Sztankovics Gyoko, Josip Petar, Cetinjszka 1 — 330.000. Bogdánovics Tósa, Grujics Pera, 1586 n. öi — 43.000.

A nép nevelése az egyesület létalapja. Előadásokat ingyen küld a Közművelődési Tanács.

PERFEKT mindenek szakszót is bizonyítványokkal keresek. Jelentkezni Noviszád, Zselyezniczka 30, fődszint. 330

U AVIA MOZI, NOVISZÁD

Ma premier:

Az éneklő bolond

Beniamino Gal, Kirsten Heber

»NÖVÉNYHARMAT«

az ez er jó házi szer minden család regítő barátja! Vigyázat! Ne fogadjon el utánzatokat. A »Növényharmat« csak az őld üvegekben valódi. Ara mindent 12.— dinár. 8211

Dr. FILIPON CRÈME a legjobb és legkedveltebb nappali krém. Ara helyben és vidéken 14.— dinár. Apoteka Kuchler. Vrsac. 2474

KÖNYVELŐ szerb, magyar, német nyelv ismerettel ajánkozik. Mérleg készítését, könyvek fölfektetését, orakönyvelést vállalja. Ajánlatok küldendők »Universak« jelge alatt a kadóba. 8173

Reggeli Ujság

Uredništvo i administracija
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Noviszád, Kralja Petra II. (Futocki put) 50
Telefon: 21-37, éjeli 20-53
Felső kiadó: **Andree Dezzó**
A kiadó vezetője: **Bazsek Ferenc**
Preprinta — Előfizetés:
Egy hétre 23.— dinár
(kibordó után 30 din.)
Három hónap 80.— dinár
(kibordó után 86 din.)
Félévre 160.— dinár
(kibordó után 172 din.)
Azaz svakodnevno. Megjelent naponta
Posla, Čerovni putu — Postacskizaknija:
Lcoograd, 59 754. Zareb, 46.692

— Beszéljünk egészen nyíltan, uraim. — mondotta ünnepélyesen a fejedelemasszony. — Arról van szó, hogy az uramat ha álra ítélték s megmentésére esetleg nincs más mód, minthogy megszökteszük. Nos, az a kikötésem, hogy ha erre sor kerül, önök vele szökönek, uraim!

— Vagy mondjuk úgy, — szöjt közbe komolyan Apagyi, — hogy egyidejűleg szntén elmenekülnek, hogy külföldön aztán biztonságban legyenek.

— S mert az uramnak, a fejedelemnek odakünt is szüksége lesz kipurbált, hü emberekre, önök hozzá csatlakoznak s az ő szolgálatába lépnek. Az ő nevében tezem ezt az ajánlatot, uraim! Ha elfogadják, adják a kezüket!

A két fiatal ember lelkesülten nyult a finom kis kezek után és tiszteletteljes csókot lehelt rájuk.

A hercegnő pedig megcirógatta rózsás arcukat.

— Mától kezdve sorstestvérek vagyunk tehát, — mondotta igézően, — legyen köztünk testvéri bizalom és egyetértés! A többit Bergamo ur fogja nyelbeütni, bátyókaim!

A két fiatal tiszt szinte mámoros volt az elragadtatástól.

— És ha kissé ridegebben nézünk is a dolgot, — tartotta szücskesnek megjegyezni Aspremontné, — az önök részéről ez a zászócsere — hogy így mondjam — nem lesz előnytelen. Lehetséges, hogy ez a jelenlegi kormány csakugyan öcsém életére tör. De a kormányok váltakoznak

(177)

s a természet rendje szerint Lipót öfelségét József fogja követni a trónon. József pedig szereti Rákóczit, mondhatnám, őszinte barátsággal van iránta; az ő kormánya vissza fogja vonni a mostani rendeleteket. Öcsém mérhetlen vagyona akkor ismét felszabadul s ő, amilyen nagylelkű ember, nem fog késni azzal, hogy méltón megjutalmazza hiveit.

— Ó, minket nem a jutalom csábit, grófnő! — mondotta elpirulva Kertzi.

— Bizonyára nem, — füzte hozzá Lehmann, — de annál jobb, ha a fenséges ur szerencséje a miénk is lesz.

— De hiszen ez természetes, — hagyta rá Julianna, — önök jobban-rosszban osztozkodni fognak.

— Gyerünk tehát kisasszonykák — állott föl Apagyi —, s ha a biboros ur vagy Mallóry báró szaglászai kellemetlenkedni találnak, majd egy kis leckében részesítjük őket.

— Viszontátásra tehát Bécsüihelyen, — bucsuzott a hercegnő.

A tiszturak leeresztették süfátylaikat, Bergamo ur bebujt fő-

kötőjébe s kendői közé s mindhárman eltávoztak a palotából.

Alig léptek az uccára, halk füttyentés hangzott föl, amire az ucca két végéről bagolyhuhogás felelt.

Néhány sötét alak szegődött Bergamóék nyomába s előtük is feltűnődzett egy pár.

Már késő este volt s az ucca meglehetősen kihalt.

A rendőröknek egyike odafurakodott a tisztkekhez, akik Bergamo előtt lépkedtek.

— Tán lovagóni mennek a hölgyek, — mondotta gunyosan, — hogy sarkantus csizmában vannak?

— Távozzék uram, mi tisztességes nők vagyunk, — szöjt Apagyi lehetőleg megágyított hangon, amely azonban még így is úgy harsogott, mintha valami trombita szólalt volna meg a kendők között.

— Ejha, miféle mélyhangu aszszonyságl — mondotta gunyosan a szaglász. — K'sányaidnak is ilyen markotányos hangjuk van?

— Ne légy kíváncsi se hangjukra, se más egyebükre, mert megbánod! — harsogott ismét a trombita.

De már a szaglász odaintette két társát s most mindhárman az álnők mellett ügettek előre.

Egy kocsi robogott el előttük, aztán ismét néptelen lett az utca.

— Nos, mi hazaérkeztünk, — fuvolázta recsege Apagyi, — gyertek báránykám, becsöngetek a kapun.

Kertziék elértették a tréfát s egy kapu sötét mélyedésébe követték Apagyit.

A fogdmegek utánuk.

Abban a pillanatban három nagy csattanás hallatszott, olyanféle, mint amikor hatalmas öklök csapnak le emberi koponyákra, utána három zuhanás, ahogy a leütött ember végigvágódik a földön.

A három álnő egyetlen öklöcsapással leütötte a három fogdmeget. kiki a magát, úgy hogy azok ájultan terültek el a földön.

— Nos, kedveseim, siessünk tovább, mert vár a nagymama, — mondotta vidáman Apagyi, mire a győztes amazoncsapat elsietett.

Mire a szaglászok magukhoz tértek a kábulatból, már hírük-poruk sem volt.

Becsöngettek a Rákóczi-palotába, hogy ott kérdezősködjének: micsoda keményöklű, sarkantus nők voltak azok, akik ott jártak?

Be kellett érniük azzal a fölvilágosítással, hogy egy szegény külvárosi asszony járt ott a két süldő leányával, némi adomány végett.

— Tyűh, micsoda tenyeres-talpas némberek lesznek ezek, — szörnyülködött a főszaglász, — mire egészen megnőnek!

(Folytatjuk)